

Vierdaagse

onder de loupe

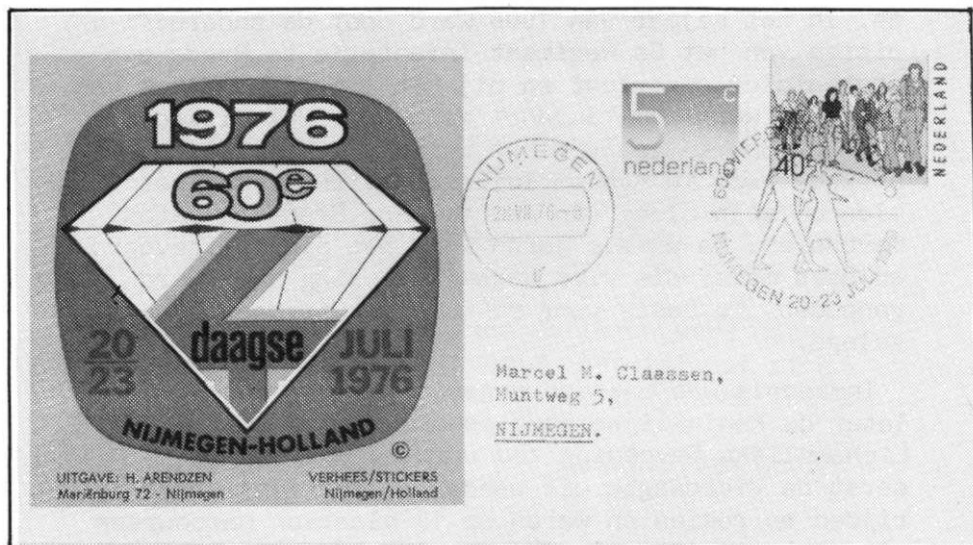
Wie Nijmegen zegt, zegt Vierdaagse. Hoewel Nijmegen een rijk verleden en ook hedentendage nog veel interessants te bieden heeft, dankt de stad zijn wereldwijde faam aan een sportevenement, dat zijn weerga niet kent.

Voordat wij dit gebeuren filatelistisch bezien eerst even een historisch overzicht van de Vierdaagse. In het najaar van 1904 werd door de onderofficieren van het 6e Regiment Infanterie te Breda een voetbalclub opgericht en bij het 1-jarig bestaan van die club werd een tournooi gehouden, dat uitgroeide tot de "Sportdagen van het Leger". In diezelfde periode kwam in Arnhem luitenant Viehoff met het plan om zijn ploeg van Arnhem naar Breda te laten marcheren. Na enkele jaren werd het plan uitgevoerd en deze mars, die vier dagen in beslag nam, werd gehouden. De basis voor de huidige Vierdaagse was gelegd.

Inmiddels was ook een organisatie opgericht, die later de Koninklijke Nederlandsche Bond voor Lichamelijke Opvoeding zou worden. Bestond eerst de Vierdaagse uit wandelen, fietsen, paardrijden en roeien en waren op 15 plaatsen parcoursen uitgezet, in 1910 bleef er vanwege de hoge kosten één parcours over. In 1912 startte de Vierdaagse te Utrecht en het eindpunt van de derde dag was Nijmegen. Dertien jaar later werd voor de Vierdaagse definitief voor Nijmegen gekozen. De legering en de

voeding - de voor die tijd exclusieve nasimaaltijd - van de Koloniale Reserve droegen bij om van de Vierdaagse een Nijmeegse aangelegenheid te maken.

Filatelistisch is de Vierdaagse geen groot verzamelgebied. Wat de zegels betreft is er slechts één emissie van één zegel geweest. Op stempelgebied is er echter wat meer. In de week van de Vierdaagse wordt de post niet, zoals gewoonlijk, naar het expeditieknooppunt Arnhem gezonden, om van daaruit met het stempel Arnhem over het gehele land te worden gedistribueerd, maar is er een rijdend postkantoor waar kaarten en brieven gepost kunnen worden. Deze poststukken worden dan van een Nijmeegs stempel voorzien.

De zegel van 40 cent, uitgegeven op 15 juni 1976, was te gebruiken ter voldoening van het port voor drukwerk in kaartvorm. Voor overige drukwerken moest 5 cent worden bijgeplakt.

Nu eerst nog even naar de zegelemissie. Ter gelegenheid van de 60 ste Vierdaagse in 1976 verscheen een zegel van 40 cent met een voorstelling van wandelende mensen. In Nijmegen riep deze afbeelding bittere reacties op: men vond de tekening te zoet en miste vooral het Vierdaagse-kruis, dat als "kruis voor betoende marsvaardigheid" een officieel erkende onderscheiding is.

Sportserie 1976

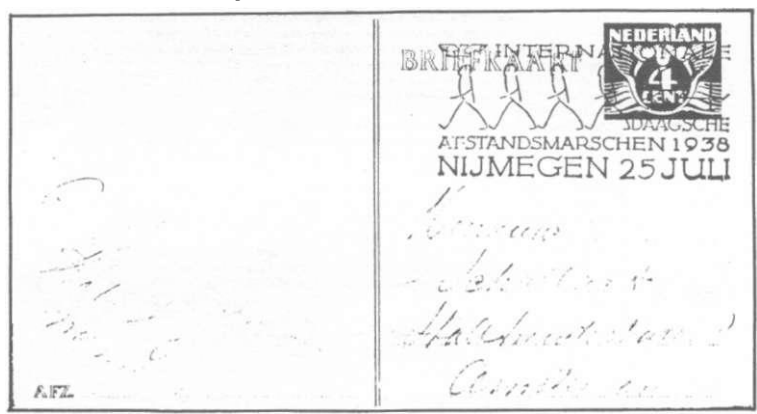
Eet PTT - presentatieblad van de sportserie waarvan de Vierdaagsezegel deel uitmaakte.

De Olympische Spelen van Amsterdam in 1928 waren voor de Bond aanleiding de deelname internationaal te maken. Ook in Nederland zelf groeide het aantal wandelgroepen, dikwijls alleen opgericht om te

oefenen voor de Vierdaagse. De populariteit van het evenement nam voortdurend toe en jaarlijks gingen duizenden brieven bij de Bond de deur uit. Deze waren normaal gefrankeerd. De invoering van een frankeermachine volgt pas veel later. Meestal gebruikt men enige tijd de afbeelding van een bijzondere stempeling, die vooral bij jubilea door de PTT wordt verzorgd.

Afdruk van frankeermachinestempel met propaganda voor de Vierdaagse.

Briefkaart, afgestempeld op 25 juli 1938 te Nijmegen.

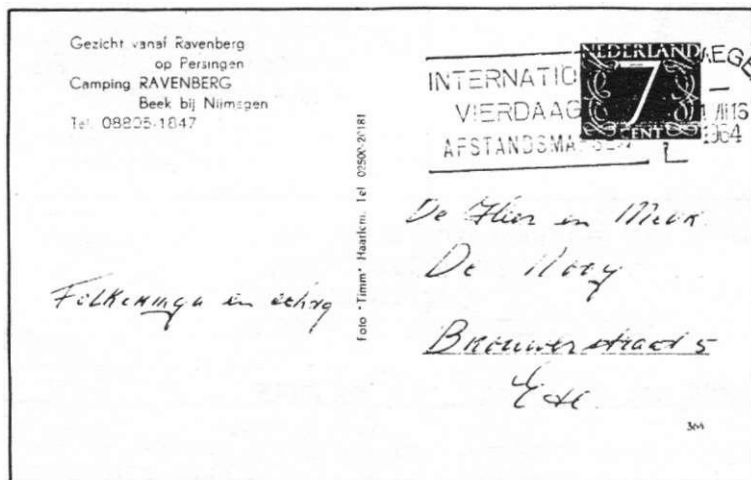
Eind dertiger jaren richt de PTT ten behoeve van de wandelaars een autopostkantoor in op het Molenveld, gelegen op het terrein van de Prins Hendrik-kazerne, waar de Koloniale Reserve de lopers onderdak biedt.

Briefkaart, verzonden op 27 VII 39 van Nijmegen naar Den Helder.

Gedurende de Tweede Wereldoorlog mocht niet gelopen worden.

Na de oorlog stempelt Nijmegen in het tijdvak rond de Vierdaagse met bijzondere machinestempels.

In 1964 met de tekst "Internationale Vierdaagse Afstandsmarsen"

GOUDEN VIERDAAGSE

K.N.B.v.L.O.

NIJMEGEN 26-29 JULI

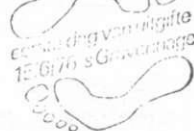
50
vie

60 JAAR
K.N.B.L.O.
BRIEFKAART 1908-1968

De Heer

Stadlermaier

Marcel M. Claassen
Muntweg 5
NIJMEGEN 6803.

In 1966 ter gelegenheid van de 50 ste Vierdaagse
GOUDEN VIERDAAGSE
K.N.B.v.L.O.
NIJMEGEN 26 - 29 JULI.

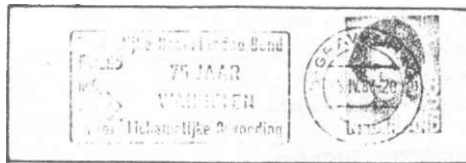
In 1968 met de tekst. 60 JAAR
K.N.B.L.O.
1908 - 1968.

Het bijzondere stempel op 15 juni 1976 bij de uit-
gifte van de sportserie.

Het resultaat van de 69ste Vierdaagse in 1985 deed vermoeden dat de 70ste in 1986 wel alle records zou breken en dat is ook gebeurd. Bijna 30.000 wandelaars uit 36 landen verschenen aan de start.

Bij het vijfenzeventigjarig bestaan van de Bond in 1983 zijn te Nijmegen en 's-Gravenhage stempels in gebruik met de tekst:

Koninklijke Nederlandse Bond
75 JAAR WANDELEN
voor Lichamelijke Opvoeding.

Het bijzondere jubileumstempel op een brief, verzonden uit 's Gravenhage op 5 IV 83.

Internationale Nijmeegse Vierdaagsemarsen

AFGESTEMPELD:
4e DAG 22 JULI 1977

het „vierdaagslied“

tekst: Clinge Doorenbos - muziek: H. A. van Mechelen

wij lopen de vierdaagse mee vol levenslust en moed. als goede lopers blijven wij altijd op „goede voet“. want wij zijn een voor allen en allen zijn wij één. zo willen wij door Neerland en door het leven heen. zo willen wij door Neerland en door het leven heen.	natuur gaf ons 'n motor mee van 't allerbeste merk. gaf ons 'n hart, 'n longen-paar gezond, gaaf, goed en sterk. en 'n paar flinke benen 'n groot geluk op aard. wie die niet leert gebruiken is niet zo 'n motor waard. wie die niet leert gebruiken is niet zo 'n motor waard.
---	---

Copyright: Verhees Stickers / Tel. 080-231021 / Nijmegen

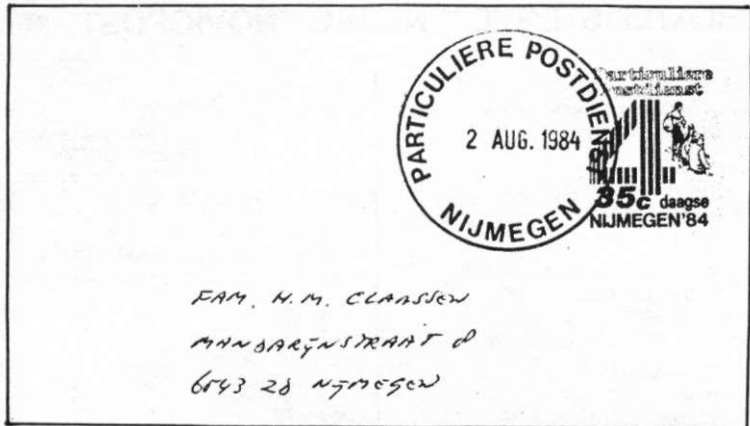
M. M. C. CLARSEN

HAARRAATS

MUNTWEG, 5

LIJS-NIJMEGEN

Voor de steeds commerciëler wordende poststempel-slag, die naar algemeen gevoelen meestal niet optimaal verzorgd wordt, gebruikt men te Nijmegen veelal het handstempel 27 of 28.

Tot slot de derde Nijmeegse Stadspost, die in 1984 met een Vierdaagse zegel uitkwam.

Nijmegen, zaterdag na de ZEVENTIGSTE VIERDAAGSE,

Marcel M.Claassen.

Literatuur:

Wart, F.W.van der: Machinestempels
Haarlem, 1981, vijfde druk.

Wart, F.W.van der: Reclamehandstempels en gelegenheidsstempels
Haarlem, 1986, zesde druk.

NOVIOPOSTJE

Gevraagd voor speciaal verzameling Nijmegen:

Aangetekende brieven van Nijmeegse banken, o.a. Amro-bank, Ned.Credietbank en Ned. Middenstandsbank; tevens van Nijmeegs gemeentebestuur (indruk R op enveloppe) Ook altijd te gebruiken roodfrankering van Nijmeegse instanties, bedrijven en particulieren en Stadspost. Aanbiedingen aan: J.C.Rutten, van 't Santstraat 142 6523 BK Nijmegen.